

METO'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI
QARSHI MUHANDISLIK-IQTISODIVOT INSTITUTI
GEOLOGIYA VA KONCHILIK ISHI FAKULTETI
"KONCHILIK ISHI" KAFEDRASI

Ro'yxatga olindi:

"TASQOLAYMAN"

"

O'quv shahidi bo'libga prorektor:

"

"

№ 22 2022 y. "29" ok

ON Bezozov

2022 y.

KONLARNI YER OSTI USULIDA QAZISH TEKNOLOGIYASINING
NAZARIY ASOSLARI

Faniining

ISHCHI O'QUV DASTURI
(SILLABUSI)

Bilim sohasi:

700 000 – Muhandislik, ishlav berish va qurilish sohalari

Ta'lim sohasi:

710 000 – Muhandislik ishi

Mataxasislik:

70721501 – Faydalni qazilma konlarni qazish (yer osti usulida)

Fan/modul kodı KYOUQTN/A 1212	O'quv yili 2022-2023	Semestr(lar) ½	ECTS-Kreditlari 12
Fan/modul turi Majburiy	Ta'lim tili O'zbek	Haftadagi dars soatları 6	
1. Fanning nomi Konlarni yer osti usulida qazish texnologiyasining nazaryy asoslari	Auditoriya mashg'uoltarri (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Janni yuklama (sont)

2. I. Fanning mazmuni.

1.1 Fanni o'qitish maqsadi va vazifalari:

“Konlarni yer osti usulida qazish texnologiyasining nazaryy asoslari” fanini o'qitishidan madqsad – magistrantlarga yer osti kon ishlarda amalga oshiriladigan ishlab chiqarish jarayonlari va texnologiyasi to'g'risidagi bilimlarni o'zlashtirish, shuningdek konlarni yer osti qazib olish jarayonlarini amalga oshirish bo'yicha ko'nkmalarga ega bo'lish, konlarni yer ostida qazish usullarini tanlash, asoslash, asosiy ko'rsatgichlarini hisoblash va loyiylash to'g'risidagi bilimlarni o'rgatishidan iborat.

“Konlarni yer osti usulida qazish texnologiyasining nazaryy asoslari” fanini o'qitishuning vazifalari – magistrantlarga bakkalav davrida yer osti kon ishlari jarayonlari va texnologiyasi fandan olgan bilimlariiga tayangan holda aniq sharoitlarda konlarni yer osti usulida qazish ishlari chegaralarini aniqlash, konni ochish usuli va qazish tizimini tanlash, kompleks mexanizatsiyalash, ularning samarador parametrlarini hisoblash va boshqa iqisodiy ko'mikmlarini o'rgatishidan iborat.

Fanni o'rgatishning imiy, nazariy va amaliy tamoyillari va manbalari - ma'ruzalar, amaliy hisoblash, ta'jriba ishlari, o'quv-teknik adabiyotlar, video-audio o'quv filmлari, chizma va tarquma materialar, makettlar va stendlardan, hamda zamonaeviy o'quv texnologiyalari vostilaridan iborat.

Nº	Mavzular	I-SEMESTR	sem
I-modul. Konlarni yer osti usulida qazish texnologiyasining nazaryy asoslari faniga kirish.			
1-m'a'ruza	“Konlarni yer osti usulida qazish texnologiyasining nazaryy asoslari” fani tarixi va rivojlanish tendensiyalari.	2	
2-m'a'ruza	Rudali va boshqa foydali qazilmalar haqidagi ma'lumot.	4	
3-m'a'ruza	Rudali uyumlanishi shakli va yotish unsurlari bo'yicha tasnifi.	2	
2-modul. Foydali qazilmalarni o'zlashtirish usullari		28	
4-m'a'ruza	Foydali qazilmalarni o'zlashtirish usullari va vositalatini tanlashga adaptatsion yondashuv.	2	
5-m'a'ruza	Foydali qazilmalarni o'zlashtirish adaptatsion strategyasini ishlab chiqish asoslari.	2	
6-m'a'ruza	Konlarni qazib olish texnologiyasi va mexanizatsiyalash usullariga kon-geologik omillarni ta'siri.	2	
7-m'a'ruza	Rudani qazib chiqarish ko'rsatkichi.	2	
8-m'a'ruza	Foydali qazilma yo'qotilishi va sifasizlanishi, ularning sababları	4	
9-m'a'ruza	Rudali foydali qazilmalarni yer osti usulida qazib olishga bo'yigan talablar	2	
10-m'a'ruza	Rudani konlarni qazishiga tayorlash sxemalari.	2	
11-m'a'ruza	Rudnikni ishlab chiqarish umundorligi va ishlash muddati	2	
12-m'a'ruza	Konni ochish sxemalari, asosiy laximlari joylashtishi	2	
13-m'a'ruza	Konni ochish bosqichlari va tartibi, ularni tanlash.	2	
14-m'a'ruza	Konni ochish va qazib olish kalendari rejisi	2	
15-m'a'ruza	Oqazib olingan rudani tashish va ko'tarish usullari.	2	
16-m'a'ruza	Tlk va qiyva stivollar yordamida yuk ko'tarish, stovllarni ibozlanishi	2	
2-modul. Yer osti konlarni rekonstruktsiya qilishda qazib olish tizimini takomillashtirish		8	
13-m'a'ruza	Yer osti konlarni rekonstruktsiya qilishda qazib olish tizimini takomillashtirish va qazish jarayonlarida imiy-teknik taraqqiyotning asosiy yo'nallishlari.	4	
14-m'a'ruza	Konchilik sanotida innovatsion va investitsion loyihalar mohiyati.	4	
Jami		44	
II-SEMESTR			
3-modul. Foydali qazilma konlarni yer osti usulida qazib olish printsiplari.		24	
15-m'a'ruza	Foydali qazilmalarni qazib chiqarish texnologiyalarining	2	

Il. Asosiy nazaryiy qism (ma'ruba mashg'ulotlari)
2.1. Fan turkibi mavzulari:

Nº	Mavzular	I-SEMESTR	sem
I-modul. Konlarni yer osti usulida qazish texnologiyasining nazaryy asoslari faniga kirish.			
1-m'a'ruza	“Konlarni yer osti usulida qazish texnologiyasining nazaryy asoslari” fani tarixi va rivojlanish tendensiyalari.	2	
2-m'a'ruza	Rudali va boshqa foydali qazilmalar haqidagi ma'lumot.	4	
3-m'a'ruza	Rudali uyumlanishi shakli va yotish unsurlari bo'yicha tasnifi.	2	
2-modul. Foydali qazilmalarni o'zlashtirish usullari		28	
4-m'a'ruza	Foydali qazilmalarni o'zlashtirish adaptatsion strategyasini tanlashga adaptatsion yondashuv.	2	
5-m'a'ruza	Foydali qazilmalarni o'zlashtirish adaptatsion strategyasini ishlab chiqish asoslari.	2	
6-m'a'ruza	Konlarni qazib olish texnologiyasi va mexanizatsiyalash usullariga kon-geologik omillarni ta'siri.	2	
7-m'a'ruza	Rudani qazib chiqarish ko'rsatkichi.	2	
8-m'a'ruza	Foydali qazilma yo'qotilishi va sifasizlanishi, ularning sababları	4	
9-m'a'ruza	Rudali foydali qazilmalarni yer osti usulida qazib olishga bo'yigan talablar	2	
10-m'a'ruza	Rudani konlarni qazishiga tayorlash sxemalari.	2	
11-m'a'ruza	Rudnikni ishlab chiqarish umundorligi va ishlash muddati	2	
12-m'a'ruza	Konni ochish sxemalari, asosiy laximlari joylashtishi	2	
13-m'a'ruza	Konni ochish bosqichlari va tartibi, ularni tanlash.	2	
14-m'a'ruza	Konni ochish va qazib olish kalendari rejisi	2	
15-m'a'ruza	Oqazib olingan rudani tashish va ko'tarish usullari.	2	
2-modul. Yer osti konlarni rekonstruktsiya qilishda qazib olish tizimini takomillashtirish		8	
13-m'a'ruza	Yer osti konlarni rekonstruktsiya qilishda qazib olish tizimini takomillashtirish va qazish jarayonlarida imiy-teknik taraqqiyotning asosiy yo'nallishlari.	4	
14-m'a'ruza	Konchilik sanotida innovatsion va investitsion loyihalar mohiyati.	4	
Jami		44	
II-SEMESTR			
3-modul. Foydali qazilma konlarni yer osti usulida qazib olish printsiplari.		24	
15-m'a'ruza	Foydali qazilmalarni qazib chiqarish texnologiyalarining	2	

16-ma'ruza	Shaxta va rudniklarning hozirgi holati va rivojanish istiqbolлari.	4
17-ma'ruza	Foydali qazilmalarni yer osti sulida qazib olishda yangi texnika va texnologiyalar.	2
18-ma'ruza	Qazib olinadigan bo'shilqni to'idirish usullari, tarkibi va ularning qo'llanish sharoitlari	2
19-ma'ruza	Qazib olinadigan bo'shilqni to'idirish usullari, tarkibi va ularning qo'llanish sharoitlari	2
20-ma'ruza	Bo'shilqni to'diruvchi qotuvchi materiallar va ularning mustahkamlig'i.	2
21-ma'ruza	Rudali konlarni ochish sxemalari va ularning tasnifi.	2
22-ma'ruza	Rudali konlarni qazisiga tayyorlash sxemalari.	2
23-ma'ruza	Qiyava o'ta qiyava rudali uyumlarni qavatlashga va qazib olish bloklariga ajratish	2
24-ma'ruza	Ojia joylashgan uyumlarni pollarga ajratish.	2
25-ma'ruza	Gorizontalarni qazib olishga tayyorlash sxemalari va ularning tasnifi	2
4-modul. Qazib olligan foydali qazilma sifatini belgilovchi ko'rsatkichlir		
26-ma'ruza	Qazib olingen foydali qazilma sifatini belgilovchi ko'rsatkichlar majmuuni o'zlashtirish.	2
27-ma'ruza	Foydali qazilmalarni kombinatsiyalashgan usulda qazish texnologiyasi.	2
5-modul. Ilmiy-texnik tarraqqiyot va foydali qazilmalarni qazib olish texnologiyalarini yaratish		
28-ma'ruza	Ilmiy-texnik taraqqiyot va foydali qazilmalarni qazib olish texnologiyalarini yaratish.	2
29-ma'ruza	Ko'mir va rudalarni yet osti usulida qazib chiqarishning afzalliklari va kamchuiqlik.	2
30-ma'ruza	Shaxta mintaqasida atmosferani iflosantiruvchi manbalar.	2
6-modul. Konkurni yet osti usulida qazib olish texnologiyasining atrof muxitiga salby ta sirini kamaytirish chorat-tadbirlari.		
31-ma'ruza	Konkurni yet osti usulida qazib olish texnologiyasining atrof muxitiga salby ta sirini kamaytirish chorat-tadbirlari.	2
32-ma'ruza	Shaxta va yet osti qurilishlarni asoslari. Konchilik korxonalarini inshoatlarni loyixalash va quishiш printsiplari..	2
33-ma'ruza	Yer ustti inshoatlari va binolarni qurishning konstruktivlari va asosiy printsiplari.	2
7-modul. Konni ochish, tayorlash usullari qazib olish tizimini tanlashning nazarini asoslari hamda Shaxtariyaning iqtisodiy konstituyutivlari		
34-ma'ruza	Konni ochish, tayorlash usullari qazib olish tizimini tanlashning nazarini asoslari	2
35-ma'ruza	Shaxtanining iqtisodiy ko'rsatkichlarini aniqlash printsiplari printsiplari	2

№	Mazgh' ulotlarning taxminiy ro'yxati:	soat
1-SEMESTR		
1-amaliy mashg'ulot	Shpunli maydalash ko'rsatkichlarini hisoblash.	2
2-amaliy mashg'ulot	Skvajinali maydalash ko'rsatkichlarini hisoblash.	2
3-amaliy mashg'ulot	O'pirib maydalab tushirilgan tog' jinslarining qoplovchisi ostidan rudalarni chiqarib olish ko'rsatgichlari va parametrlarini aniqlash.	4
4-amaliy mashg'ulot	Skreper lebyokasining yetqazib berish parametrlarini hisoblash.	2
5-amaliy mashg'ulot	Zayvadash masinalarining ish unumdotligini hisoblash	4
6-amaliy mashg'ulot	Ushhab turuvechi mustaxkam to'sintarning o'ichhamlarini foydali qazilma yo'qotilish hajmiga bog'liq ravishda xisoblash.	4
7-amaliy mashg'ulot	Ko'tarish uskunasinini hisoblash va tanlash.	4
8-amaliy mashg'ulot	Rudniklarda metallning eksploatatsion zaxirasini aniqlash.	2
9-amaliy mashg'ulot	Shaxtada savni chiqarib tashlashni hisoblash.	4
10-amaliy mashg'ulot	Siqilgan havoda sarfini hisoblash.	2
11-amaliy mashg'ulot	Siqilgan havoda ishaydigan yuklagichlarning ish unumdotligini hisoblash	4
12-amaliy mashg'ulot	Lahin o'tuvechi kombaynlarning eksplatastion ish unumdotligini hisoblash	2
13-amaliy mashg'ulot	Foydali qazilmalarni yer qa'ridan qazib olish ko'rsatgichlarini hisoblash	4

2.2. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar.

Amaliy mashg'ulotlarni tashkil etish bo'yicha kafedra professor-o'qituvchilari tomonidan ko'rsatma va tavsiyalar ishlab chiqiladi. Talabalar ma'ruza mashg'ulotlariда олган бијм ва ко'никмаларни misol va masalalar yechish bijan mustahkamlaydilar hamda yanada boyitadilar. Bunga janoa bo'lib mashq qilish yo'li bilan va mustaqil isplash yo'li bilan erishadi. Mustaqil ishlashda darsliklarni, o'quv qo'llanmalarni, uslubiy qo'llanmalarni, tarqatma va ko'rgezamli ashyolarni ahramiyati kattardir.

Amaliy mashg'ulotlarning taxminiy ro'yxati:

№	Mazgh' ulotlarning taxminiy ro'yxati:	soat
1-SEMESTR		
1-amaliy mashg'ulot	Shpunli maydalash ko'rsatkichlarini hisoblash.	2
2-amaliy mashg'ulot	Skvajinali maydalash ko'rsatkichlarini hisoblash.	2
3-amaliy mashg'ulot	O'pirib maydalab tushirilgan tog' jinslarining qoplovchisi ostidan rudalarni chiqarib olish ko'rsatgichlari va parametrlarini aniqlash.	4
4-amaliy mashg'ulot	Skreper lebyokasining yetqazib berish parametrlarini hisoblash.	2
5-amaliy mashg'ulot	Zayvadash masinalarining ish unumdotligini hisoblash	4
6-amaliy mashg'ulot	Ushhab turuvechi mustaxkam to'sintarning o'ichhamlarini foydali qazilma yo'qotilish hajmiga bog'liq ravishda xisoblash.	4
7-amaliy mashg'ulot	Ko'tarish uskunasinini hisoblash va tanlash.	4
8-amaliy mashg'ulot	Rudniklarda metallning eksploatatsion zaxirasini aniqlash.	2
9-amaliy mashg'ulot	Shaxtada savni chiqarib tashlashni hisoblash.	4
10-amaliy mashg'ulot	Siqilgan havoda sarfini hisoblash.	2
11-amaliy mashg'ulot	Siqilgan havoda ishaydigan yuklagichlarning ish unumdotligini hisoblash	4
12-amaliy mashg'ulot	Lahin o'tuvechi kombaynlarning eksplatastion ish unumdotligini hisoblash	2
13-amaliy mashg'ulot	Foydali qazilmalarni yer qa'ridan qazib olish ko'rsatgichlarini hisoblash	4

36-ma'ruza	A trof muhit va yer qa'rimi muhofaza qilish va kon ishlari	2
Jami:	xavfsizligini ta'minlash.	46
Hammasi		90

14-amaly mashq' ulot	Nobudgarchilik	va	sifatsizlanishdan	kon	2
15-amaly mashq' ulot	Korxonasiaga yetkaziladigan zarar				
	Ikki izli temir yo'lli uchun gorizontal kon				
	laximlarining shaklini va ko'ndalang kesimi	4			
	yuzalarini xisoblish va grafigini qurish				
Jami:					46
Hammasi					90

2.3. Laboratoriya ishlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

O'quv rejalarida laboratoriya ishlari kiritilmagan.

2.4. Kurs ishi (loyihasi) bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Kurs loyihasi magistrantlarning mustaqil ishlash qobiliyatini rivojlanitadi. Har bir magistrantga variant ko'rinishiда kurs loyihasining topshiring'i berildi. Kurs loyihasi kafeda professor o'siquvchilari tomonidan tuzilgan va chop etilgan uslubiy ko'rsuma asosida bajariladi. Kurs loyihasi topshiriqlari kafedrada ko'rib chiqiladi va tasdiqlanadi.

Kurs loyihasining taxminiy taviysiya etiladigan mavzulari:

- Konlarni yer ostida qazish va ularning asoty texnik-iqtisodiy ko'rsakchichlarni asoslash;
- Foydali qazilma konlarni yer osti usulda qazib olishda shaxta maydonini ochish usulini tanlash va asoslash;
- Rudnikni qurish va ekspluatasiyaga topshirish vaqida kon-kapital ishlarni bajarish tartibini va kon ishlari rejmimi aniqlash, bajariladigan kon-kapital ishlar hajmimi hisoblash;
- Foydali qazilma konlarni yer osti usulida qazib olishda qazish tizimini tanlash va qazish tizimi elementlari, ularning o'tchamnari hamda kon lahinkarinining surʼilish tezligini aniqlash;
- Foydali qazilma konlarni yer osti usulida qazib olishda sidirg'asiga qazish tizimlarining texnologiyasini va kompleks mexanizatsiyalashni asoslash;
- Foydali qazilma konlarni ochiq usulda qazib olishda magazinlab qazish tizimlarining texnologiyasini va kompleks mexanizatsiyalashni asoslash;
- Rudnikda turli texnologik komplekslar qo'llanilganda qazib-yuklash, tashish, yuklarni yer yuziga chiqarish va joylashtirishni hisoblash va asoslash;
- Foydali qazilma konlarni yer osti usulida qazib olish jarayonida aralash(kombinatsiyalangan) usulda qazish tizimlarining texnologiyasini va kompleks mexanizatsiyalashni asoslash;
- Konni ochish va qazib olishga tayyorlash sxemalarini texnik-iqtisodiy babolash;
- Konni qazish texnologik jarayonlarini mexanizatsiyalash va muvoqiq bo'igan jihozlarni tanlash.

III. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

"Konlarni yer osti usulida qazish texnologiyasining nazariy asoslari" fanini o'rganuvchi tafabular auditoriyada olgan nazaruy bilmlanini mustahkamlash va iqtisodiy oldagi amaly masalalarni yechishda ko'nikma hosil

	<p>qilish uchun mustaqil ta'lim tizimiga asoslanish, kafedra o'qituvchilari rahbarligida, mustaqil ish bajaradilar. Bunda ular qo'shimcha adabiyotlarni o'ganib hamda internet saytlaridan foydalanib referatlar va ilmiy dokladlar tayyorlaydilar, amaliy masle'ulot mavzusiga doir uy vazifalarini bajaradilar, ko'rgazmali qurollar va slaydlar tayyorlaydilar.</p> <p>Talaba mustaqil ishni tayorlashda muayyan fanning huissiyatlarini hisobga olgan holda quyidagi shakllardan foydalanishga tavsya etildi.</p> <ul style="list-style-type: none"> - darslik va o'quv qo'llanmalar bo'yicha fan mavzularini o'reganish; - tarqatma materiallar bo'yicha ma ruzalar qisminni o'zlashtirish; - kompyuter texnologiyalarini iztmamlari bilan ishtash; - maxsus adabiyotlari bo'yicha referat va konseptklar tayyorlash; - talabaning o'quv va ilmiy-tadqiqot ishlarni bajarish bilan bog'liq bo'lgan adabiyotlar, monografiya va ilmiy "plamfami chuoq" o'ganish; - interaktiv va muammoli o'qitish jarayonida faol qatnashish; - masofaviy (distansion) ta'limni taskijl etishda qatnashish.
3.	<p>3.1. O'quv va ishlab chitarish amaliyotlari.</p> <p>O'quv rejada o'quv va ishlab chigartish amaliyotlari kiritilishagan.</p>
4.	<p>IV. Fan o'qitilishining natijaları (shakllanadigan kompetentsiyalar)</p> <p>Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:</p> <ul style="list-style-type: none"> • "Konlarni yer osti usulida qazish texnologiyasining nazary asoslar" fanini yugori darajada rivojlanish omillari haqida <i>tasavvur va bilingva ega bo'lsimi;</i> • ta'lim yo'nalishlari bo'yicha qo'llaniladigan asosiy masalalarni yechish, har xil xususiyatlarini bilish va ulardan foydalanish <i>ko'nikmalariga ega bo'lsimi;</i> • talaba olib boriladigan ishni mazmun-mohiyatini bilish, ulardan foydalanish, <i>ega bo'lsimi kerak.</i>
5.	<p>Ta'lim texnologiyalari va metodlari:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ma'ruzalar; • interfaol keys-stadijar; • semenarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar); • guruhlarda ishlash; • taqdimotlarni qilish; • individual loyjihalar; • jamaoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyjihalar. <p>Kreditlarni olish uchun tababar:</p> <p>Fanga oid nazarvy va usubby tushunchalarini to'la o'zlashtirish, tabil naijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil</p>

6.	<p>mushobada yuriish va joriy, oraliq nazorat shakkalarda berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha test topshirish.</p> <p>Talabalardan bilimini nazorat qilish uchun boshlash mezonı</p> <p>"Oly" ta'lim muassasalarida talabalardan bilimini nazorat qilish va boshlash tizimi to'g'risidagi "nizomni" tadsiqlash haqidagi Nizom O'zbekiston Respublikasi Oly va o'rtacha maxsus ta'lim vazirigining 2018 yil 9 avgusidagi 19-2018 son buyrug'i bilan tasdiqlangan va O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligida 2018 yil 26 sentabrda 3069-son bilan davlat ro'yxatidan o'tkazilgan.</p>
----	--

	<p>"Konlarni yer osti usulida qazish texnologiyasining nazary asoslar" fanidan tuzilgan talabalardan bilimini nazorat qilish va boshlash jadvalning asosiy vazifalari quyidagilardan iborat:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) talabalarda Davlat ta'lim standartlariga muvoofiq tegishli bilim, ko'nikma va malakalar shakllanganligi darajasini nazorat qilish; b) fanning asosiy tushunchalarini talabalardan tonomidan tizimli tarzda va belgilangan muddatlarda o'zlashtirishini tashkil etish va tahil qilish; c) talabalarda mustaqil ishlasht ko'nikmalarni rivojlanish; d) takabolar bilimini xolis va adolali boshlash hamda uning natijalarini vaqtida malum qilish. <p>"Konlarni yer osti usulida qazish texnologiyasining nazary asoslar" fanidan nazorat turlari va uni amalga osishish taribi</p> <p>Talabatarning bilin saviyasi va o'zlashtirish darajasining Davlat ta'lim standartlariga muvoofiqliagini ta'minlash uchun quyidagi nazorat turlarini o'tkazish nazoratda tutilibadi:</p> <p>JORGY NAZORAT – talabaning fan mavzulari bo'yicha bilim va anality usulida qazish texnologiyasining nazary asoslar" fani ischihi o'quv dasturining tegishli chiqqon holda, amaliy masle'ulotlarda og'zaki so'rov, test o'tkazish, nazorat ishi, mustaqil ish vazifalarini tekshirish shakllarda o'tkaziladi;</p> <p>ORALIQ NAZORAT – semestr davomida "Konlarni yer osti usulida qazish texnologiyasining nazary asoslar" fani ischihi o'quv dasturining tegishli (bir necha mavzularini o'z ichiga olegan) o'z illini tugallanganidan keyin talabaning bilim va anality masle'ulotlarda og'zaki so'rov, test o'tkazish, nazorat xisoblanadi "Konlarni yer osti usulida qazish texnologiyasining nazary asoslar" fanidan oraliq nazorati bir semestrda bir marta "yozma" shaklda o'tkaziladi;</p> <p>VAKUNIV NAZORAT – semestr yakunida "Konlarni yer osti usulida qazish texnologiyasining nazary asoslar" fani bo'yicha nazary bilim va amaliy</p>
--	---

ko'nikmalarini tababalar tomonidan o'zlashtirish darujasini baholash usuli xisoblaniadi. Yakuniy nazorat Konlarni yer osti usulida qazish texnologiyasining nazariy asoslarini fandidan tayanch tushuncha va iboratarga asoslangan "og'zaki" shaklidagi o'tkaziladi.

Professor-o qituvchilar tomonidan "Konlarni yer osti usulida qazish texnologiyasining nazariy asoslarini" fandidan oraliq nazoratni o'tkazish jarayoni kafedra yig'ilishlarida davrida o'rganib beriliadi va uni uni o'tkazish tartiblari buzilgen hollarda, oraliq nazorat natijalari bekor qilinadi hamda oraliq nazorat qiyata o'tkaziladi.

"Konlarni yer osti usulida qazish texnologiyasining nazariy asoslarini" fandidan yakuniy nazorat dekanat tomonidan tuzilgan komissiya ishtirokida o'tkaziladi. Yakuniy nazoratni o'tkazish tartiblari buzilgen hollarda, yakuniy nazorat natijalari bekor qilinadi hamda yakuniy nazorat qiyata o'tkaziladi.

Fan bo'yicha baholash jadvali

Kurs Semestr	Semestrda fanga ajratilgan soat	Nazorat turlari							
		ma'ruza	Amaliy mashg'ulotlar	Tajriba mashg'ulotlar	Mustaqil ish soati	Ab-auditoriya baholari	MB-mustaqil ish baholari		
		Jami soat % hisobida	JN	ON	$\Sigma JN+ON$	Saralash bahoi	YAN	YAN ni o'tkazish shakli	O'zlashtirish ko'rsatkichi
1	½	360	90	90	180	Ab Mb	50 50	5 5	5 3 5 0. 5

"Konlarni yer osti usulida qazish texnologiyasining nazariy asoslarini" fandidan baholash taribi va mezonlari

"Konlarni yer osti usulida qazish texnologiyasining nazariy asoslarini" fandoba'yicha tababuning semestr davomida tarihi o'zlashtirish ko'rsatkichi 5 fizirda butun sonlar bilan baholanaadi.

Ushbu 5 baho nazorat turlari bo'yicha quyidagicha taqsimlanadi:
 Yakuniy nazoratga – 5 baho. Yakuniy nazoratda 3 ta topshiriq bo'lub, shundan 2 ta nazariv ya 1 ta amaliy topshiriqlar beriliadi jumladan: -auditoryada o'tigan mavzular bo'yicha 1 ta nazariv va 1 ta amaliy; -mustaqil ishlar mavzulari bo'yicha 1 ta nazariv topshiriqlar beriliadi.

Baholash mazonlari
 * Baholash quyidagi na'munaviy mezonlarga asoslanadi:
 5 – (a'l) baho:
 Xulosa va qator qabul qilish.
 Jiddiy filflash olish.
 Mustaqil mushobada yurita olish.
 Olgan bilmalarni amalda qu'lash olish.
 Mohiyatini tushunish.
 Biliish, aytilib berish.
 Tasavvurga ega bo'lish.

4 - (yaxstib) baho:
 Mustaqil mushobada yurita olish.
 Olgan bilmalarni amalda qo'llash olish.
 Mohiyatini tushunish.
 Biliish, aytilib berish.
 Tasavvurga ega bo'lish.
 3 - (qoniqarli) baho:
 Mohiyatini tushunish.
 Biliish, aytilib berish.
 Tasavvurga ega bo'lish.
 2 - (qoniqarsiz) baho:
 Dasturni o'zlashtirishmag'anlik.
 Fanning mohiyatinini bilmasslik.
 Anniq tasavvurga ega bo'imaslik.
 Mustaqil fikrlay olimastik.

1.1. Har bir juftlik darsiga ajratilgan baho maksimal 5 bilan baholanaadi. Joriy nazoratning mustaqil ishi uchun ajratilgan baho tababuning mustaqil

2.2.	Mustaqil ish (har bir semestr uchun)	2	3-5**	5
		$\Sigma JN+ON$		5
3.1.	Yakuniy nazorat, og'zaki ish (3 ta savol)	3. YAN	1	5
		Jami		5

ish savollarga yozma tayyorlab kelgen referati (yozma ishi, misollar yechimlari to'plami) asosida baho tashadi.

- **2.1. Oralıq baholash yozma taribasi o'lkazilish, unda 3 ta savolga javob berilish so'raladi. Jumladan shulardan 2 tasi nazary va 1 tasi amaliy savollar. Har bir savolga to'lq javob uchun 5 baho qo'yiladi. Bunda savol uchun:

 - Agar savollar mohiyati to'lq ochilgan bo'lsa 5 baho
 - Savollarga umumiyyat javob berilgan, ammo ayrim faktlar to'lq yoritilmagan bo'lsa – 4 baho
 - Savollarga javob yozishga harakat qilingan, chalkashishlar bo'lsa -3 baho
 - Savollarga umuman javob yozilmagan yoki savollarda chalkashishlar bo'lsa – 2 baho

Oralıq nazoatning mustaqilishi uchun ajratilgan baho talabanning mustaqilish savollarga yozma tayyorlab kelgen referati (yozma ishi) himoyasi asosida qo'yiladi.

Yakuniy baholashda talaba 3 ta savolga yozma javob berishini lozim.

- Har bir savolga 5 baho ajariladi:
- Agar savollarning mohiyati to'lq ochilgan, asosiy faktlar to'g'ri bayon qilingan bo'lsa savolge 5 baho qo'yiladi
 - Savollarga to'g'ri javob berilgan, lekin ayrim kamchiliklari bor bo'lsa savolga 4 baho qo'yiladi
 - Berilgan savollarda javoblar umumiyyat va kamchiliklari ko'proq bo'isa 3 baho qo'yiladi
 - Savollarga to'g'ri javoblar bo'lmaganida, kamchiliklari ko'p bo'lganda va to'lq bo'lmasa 2 baho qo'yiladi.
- "Konlami yer osti usulida qazish texnologiyasining nazariy asosari" fanidan nazorat turarini o'tkazish mudodalari
- Joriy nazorat o'chiuchchi tomonidan har bir (ikki) juftlik darsda baxolanib boriladi. Oralıq nazorat kalendrend tematik rejaqa muvofiq dekanat tomonidan tuzilgan reyting nazorat grafiklari asosida o'lkaziladi. Yakuniy nazorat semestring oxirgi 2 haftasi mobaynidagi dekanat tomonidan tuzilgan Yan grafigi asosida o'tkaziladi.

Joriy va oralıq nazoratlarda saralash bahoidan kam baho to'plagan va urzi sabablarga ko'ra nazoratlarda qatnashma olmagan talabaga qayta topshirish uchun, navbatotagi shu nazorat turgacha, so'nugi joriy va oralıq nazoratlar uchun yakuniy nazoratgacha bo'lgan muddatda topshirish uchun ruxsat beriladi va belgilangan taribda qabul qilinadi.

Kasallig'i sabablarga qatnashmagan hamda belgilangan muddatlarda joriy, oralıq va sabablarga qatnashmagan hamda belgilangan muddatlarda dekani farmoyishi asosida, o'qisini boshhagandan so'ng ikki hafta muddatta topshirishga rusxat beriladi. Talabaga yozma tayyorlab kelgen referati (yozma ishi, misollar yechimlari to'plami) asosida baho tashadi.

Talabanning semestrda joriy va oralıq nazorat turlari bo'yicha to'plangan baholardan biri qoniqsiz deb topilsa u yakuniy nazorat isiga kiritilaydi. Akademik qazart talababarga semestr tugeganidan kevin dekanat tomonidan qayra o'zlashirish uchun bir oy muddat beriladi. Shu muddat davomida «Konlami yer osti usulida qazish texnologiyasining nazariy asosari»

fani ni o'zlashtira olmaygan talaba to'g'risida fakultet dekaniga mal'umot beriladi.

Talaba «Konlami yer osti usulida qazish texnologiyasining nazariy asosari» fani bo'yicha nazorat natijalaridann norozni bo'lsa, u nazorat turi natijalari e'lon qilingan vaqtidan boshtab bir kun mobaynida fakultet dekaniga ariza bilan murojaat etishi mumkin. Bunday holda fakultet dekanining taqdimnomasiga ko'ra rektor buyrug'i bilan 3 (uch) a'zodan kam bo'lmagan tarkibda apellyasiya komissiyasi tashkil etiladi. Apellyasiya komissiyasi talabalarining arizalarini ko'rib chiqib, shu kuning o'zida xulosasini bildirdi.

Baholashning o'maitigan talablar asosida belgilangan muddatlarda o'lkazilishi hamda rasmiylashunitishi kafedra mudiri tomonidan nazorat qilinadi.

7. Adabiyotlar

Asosiy adabiyotlar:

1. Rahimov V.R., Ubaydullayev N.U. Shaxta va rudniklarni loyihalash asoslar. – M.: Toshkent, 2012.
2. С. Цой Р.Б.Юн, Б.Е.Сулаймонов. Методологические основы проектирования рудников. Учебное пособие. Адмата. КафГУ, 2001.
3. М.И.Агапков, Г.М.Макаков. Толзенная разработка рудноместорождений. Непра, Москва, 1966 г.

Qo'shimcha adabiyotlar:

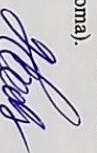
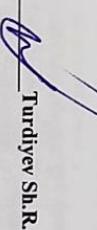
1. Бронников, Д.М. Разработка руд на больших глубинах / Д.М. Бронников, Н.Ф. Замесов, Г.И. Богданов. – М.: Непра, 1982. – 292 с.
2. Булатев, Н.С. Механика подземных сооружений / Н.С. Булатев. – М. : Недра, 1994. – 382 с.
3. Казиев, Д.М. Геомеханические процессы при совместной и повторной разработке руд / Д.М. Казиев. – М. : Непра, 1981. – 120 с.

Davriy nashrilar:

"O'zbekiston konchilik xabarxonasi" – "Горный вестник Узбекистана", "TDTU Xabarlar", "Teknika yulduzlar", "Узбекский геологический журнал", "Горный журнал", "Горный информационный аналитический бюллетень", "Физико-технические проблемы горного дела", "Подземные и шахтные строительства", "Уголь", "Минеральные ресурсы", "Mining Journal", "Mining in Canada", "Mining and metallurgy", "Mining Technology".

Internet saytlari:

1. www.ziyouonet.uz.
2. http://www.elibrary.ru/menu_info/asp-научно электронный библиотека.
3. http://www.ngmk.uz.
4. http://www.agmk.uz.
5. http://www.rsl.ru – Российская государственная библиотека
6. http://mggu.da.ru – Московский государственный горный университет

	7. http://www.Mining-journal.com/nj/MJ/mj.htm -Mining-Journal 8. http://info.ubk.ac.ac.uz/c8/c813-Institute of Geotechnical and Tunnel Engineering 9. http://www.rsl.ru - Российская государственная библиотека 10. http://www.rsl.ru/r/_frame.asp? http://www.edd.ru – коми электронных литературы.
8.	Fan(modul) uchun mas'ullar: Shodiyev A.N. – QarMII, "Konchilik ishi" kafedrasini mudiri Kafedra joylashtgan joyi: QarMII, Geologiya va konchilik ishi fakultet binosi Telefon: 943760505 E-mail: abbosshodiyev91@mail.ru
9.	Fan (moduli) dasturi Qarshi muhandislik-iqtisadiyot instituti tomonidan ishab chiqilgan va tasdiqlangan.
	Fanning ischchi o'quv dasturi (sillabusi) O'quvu-slubiy Kengashning 2022 yil "___" – dagi ___-sonli bayonnoma bilan ma'qullangan, fan dasturi asosida ishab chiqildi. Fanning ischchi o'quv dasturi (sillabusi) "Konchilik ishi" kafedrasining 2022 yil "___" – dagi ___-son yig'iishida muhokamadan o'rgan va fakultetyig'iishida muhokama qilish uchun tavsya etilgan. Kafedra mudiri: Shodiyev A.N. Fanning ischchi o'quv dasturi (sillabusi) Magistratura bo'limi kengashida muhokama etilgan va foydalanshga tavsya qilingan (2022 yil "___" – dagi ___-son bayonnoma). Magistratura bo'lini Boshlig'i: Eshqobilov O.X. M.O'. Kelishiidi: O'quv-uslubiy boshqarma boshlig'i: Turdiyev Sh.R.